

Subject of the administrative and jurisdictional activity of the system of Ukrainian courts

Предмет адміністративно-юрисдикційної діяльності органів судової влади України

Lev Medvedyk

Key words:

administrative jurisdiction, administrative and jurisdictional activity, system of courts, judicial power.

Ключові слова:

адміністративна юрисдикція, адміністративно-юрисдикційна діяльність, органи судової влади, судова влада.

Постановка проблеми. Закріплений в Конституції України поділ влади на законодавчу, виконавчу і судову та здійснення ними своїх повноважень, у встановлених цією Конституцією межах, передбачає конкретну діяльність кожної з гілок. Принцип стримувань і противаг є одним із базових принципів діяльності судових органів. Ареал її впливу визначається законодавчо закріпленою сферою повноважень, набутою роками практикою взаємовідносин із законодавчою та виконавчими гілками влади.

Адміністративна юрисдикція суду протягом реформи, що триває, зазнала чимало базових змін. Їх результативність покаже час. Однак суд і надалі залишається єдиним державним органом, функцією якого, крім відновлення законності у правовідносинах між усіма суб'єктами в державі, є, в тому числі, і захист прав та свобод громадян від утиску органів тієї ж державної влади. Це з одного боку. А з іншого – на суд покладається найвідповідальніша місія застосовувати санкції за вчинені адміністративні правопорушення із використанням найширших повноважень, порівняно з будь-яким іншим органом.

Таку неординарну діяльність прийнято називати адміністративно-юрисдикційною. Її предмет не перестає цікавити вчених та науковців. Це пов'язано, насамперед, із тим, що до публічно-правового спору в державі прикуто значно більше уваги, ніж до звичайного цивільно-правового. Від здійснення суб'єктом владних повноважень його владних управлінських функцій завжди очікується певна розсудливість у прийнятих рішеннях та діях. Коли її немає – настає час суду вирішити такий спір.

Кодекс адміністративного судочинства України (далі – КАС України) у першій редакції набрав чинності з 01 вересня 2005 року. Такий же Кодекс у Російській Федерації був введений у дію на десять років пізніше – 15 вересня 2015 року. У Республіці Білорусь подібного досі не прийнято. У Республіці Молдова займаються розробленням Адміністративного кодексу з 2008 року, відколи зі сторони Міністерства юстиції, Верховного суду, Вищої ради правосуддя і Національного інституту юстиції Республіки Молдова надійшла пропозиція до німецької організації IRZ про співпрацю в області адміністративного судочинства. Сьогодні ця затяжна робота, до якої були залучені також досвідчені молдовські судді, перебуває в завершальній фазі¹. Бачимо, що Україна в цій сфері серед держав-сусідів посідає одне з чільних місць, а, отже, поспіх у її реформуванні є зайвим.

Відтак існують усі передумови для постійного дослідження та вивчення потреб вдосконалення інституту адміністративно-юрисдикційної діяльності судових органів.

Аналіз дослідження. Адміністративно-юрисдикційна діяльність судових органів лежить у площині їх законодавчої регламентації на рівні Конституції України, Закону України «Про судоустрій і статус судів». Разом із тим, базові теоретичні питання юрисдикції, адміністративної юрисдикції та адміністративно-юрисдикційної діяльності державних органів та частково органів судової влади висвітлювалися в наукових працях радянських, сучасних вітчизняних та зарубіжних вчених: С.С. Алексєєва, О.М. Бандурки, В.М. Бевзенка, В.С. Бердника, Ю.П. Битяка, Ю.М. Козлова, А.Т. Комзюка, О.І. Миколенко, А.П. Шергіна.

¹ Друге засідання з підготовки Адміністративного кодексу Республіки Молдова в Бонні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.irz.de/index.php/ru/moldau-ru/87-moldau-aktuelles/1364-zweite-klausurtagung-zum-moldauschen-verwaltungsgskodex-in-bonn-ru>.

Мета статті – з'ясування генези понять «адміністративна юрисдикція» та «адміністративно-юрисдикційна діяльність», їх співвідношення; дослідження адміністративно-юрисдикційної діяльності судових органів України, визначення її предмета в контексті законодавчих змін.

Виклад основного матеріалу. Адміністративно-процесуальна діяльність здійснюється як в позасудовому, так і в судовому порядку. Отже, суб'єктами адміністративної юрисдикції є органи як виконавчої (їх посадові особи), так і судової влади.

У тематичних працях науковців адміністративній юрисдикції органів виконавчої влади об'єктивно присвячено значно більше уваги. Тому нашим завданням є розкрити ті аспекти, що стосуються органів судової влади.

Важко не погодитися із думкою А.М. Апарова про те, що органи виконавчої влади здійснюють юрисдикційну діяльність як самостійну функцію, обмежено делеговану їм законодавцем, для розвантаження судової гілки влади та оперативного вирішення певних правових конфліктів².

Завдання здійснювати правосуддя є функцією органів судової влади. Потреба у ньому виникає разом із появою первісних форм права з огляду на об'єктивну потребу у розв'язанні правових конфліктів; функціонує виключно в межах принципу правомірності, вступає в дію лише за наявності правового спору та за ініціативою суб'єкта, права якого порушено³.

Так, ст. 124 Конституції України передбачено, що юрисдикція судів поширюється на будь-який юридичний спір та будь-яке кримінальне обвинувачення. У передбачених законом випадках суди розглядають також інші справи⁴.

Законом України «Про судоустрій і статус суддів» вже деталізовано, що місцеві загальні суди розглядають цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення, у випадках та порядку, визначених процесуальним законом, а місцеві адміністративні суди розглядають справи адміністративної юрисдикції (адміністративні справи)⁵.

Звідси чітко простежується, що адміністративною юрисдикцією наділена як вертикаль спеціально створених адміністративних судів, так і перша інстанція місцевих загальних судів (суддя апеляційного суду з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення в порядку апеляційного перегляду). Сфера цих повноважень є досить суттєвою. Правила в цій царині детально регламентовані та кодифіковані.

Конституційна та адміністративна юрисдикції розмежовувались нормою ч. 3 ст. 17 КАС України (в редакції до 15 грудня 2017 року), яка вказувала, що *юрисдикція адміністративних судів не поширюється на публічно-правові справи, що віднесені до юрисдикції Конституційного Суду України*⁶. Причому, аналогічну за змістом норму (крім слів *публічно-правові*) містить і нова редакція цього Кодексу, яка набрала чинності з 15 грудня 2017 року. До того ж, ст. 221 та 221-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), регламентовано, які справи розглядають судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів⁷.

Ми вважаємо, що адміністративна юрисдикція є частиною загальної юрисдикції органів судової влади. Тим не менше, вона теж охоплює надзвичайно широкий спектр діяльності, а, зважаючи на системну кризу інших гілок влади та органів місцевого самоврядування, її роль буде ставати більш значущою.

За діючим КАС України в редакції до 15 грудня 2017 року, юрисдикція адміністративних судів поширювалася на всі публічно-правові спори, крім спорів, для яких законом установлений інший порядок судо-

² Апаров А.М. «Поняття і особливості адміністративної юрисдикції» // Міжнародний науковий журнал «Верховенство права» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sd-vp.info/2016/ponyattya-i-osoblivosti-administrativnoyi-yurisdiktsiyi/>.

³ Юридична енциклопедія: В 6 т. / за ред. Ю.С. Шемшученко та ін. – К. : «Укр. енцикл. ім. М.П. Бажана», 2003. – Т. 5. – С. 699.

⁴ Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 143.

⁵ Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 року № 1402-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

⁶ Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року № 2747-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

⁷ Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

вого вирішення (ч. 2 ст. 4); на правовідносини, що виникають у зв'язку зі здійсненням суб'єктом владних повноважень владних управлінських функцій, а також у зв'язку з публічним формуванням суб'єкта владних повноважень шляхом виборів або референдуму (ч. 1 ст. 17)⁸.

Законом про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів із 15 грудня 2017 року введено в дію нову редакцію КАС України. Нею визначається, що така юрисдикція поширюється на справи у публічно-правових спорах⁹. Таким чином, фактично відбулася синхронізація із внесеними змінами (щодо правосуддя) до ст. 124 Конституції України.

Крім того, згідно з КАС України в редакції до 15 грудня 2017 року, в адміністративних судах можуть бути оскаржені будь-які рішення, дії чи бездіяльність суб'єктів владних повноважень, крім випадків, коли щодо таких рішень, дій чи бездіяльності Конституцією чи законами України встановлено інший порядок судового провадження⁸. Нова редакція юрисдикцію адміністративних судів поширює на справи у публічно-правових спорах.

Тут можна зазначити, що наявність адміністративної юрисдикції суду існує з часу її законодавчого закріплення і лише вступає в дію з виникненням відповідного спору та поданням його до суду. Саме цей момент, на наше переконання, дає початок адміністративно-юрисдикційній діяльності органів судової влади.

Аналогічне твердження можна застосувати і до площини, що регулюється КУпАП. Ним серед органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення, вказано районні, районні у місті, міські та міськрайонні суди (судді), а у випадках, передбачених цим Кодексом, місцеві адміністративні та господарські суди, апеляційні суди, вищі спеціалізовані суди та Верховний Суд України. Цей перелік доповнюють адміністративні комісії при виконкомах, самі виконкоми місцевих рад та їх посадові особи, органи Нацполіції, органи державних інспекцій. За підвідомчістю справ, лівова їх частка припадає саме на суди.

Звичайно, необхідно зважати й на якісний показник, наприклад: оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; громадські і виправні роботи; адміністративний арешт; арешт з утриманням на гауптвахті призначаються тільки районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею). Як бачимо, законодавець наділив суд виключною прерогативою застосовувати перелічені види заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. Така позиція відображає волю держави закріпити авторитет суду як єдиної інстанції, яка наділена всією повнотою повноважень для забезпечення законності при виконанні завдань КУпАП. І ці повноваження стають знаряддям для застосування судом власної адміністративної юрисдикції.

Та незважаючи на це, самостійно запустити власний механізм адміністративно-юрисдикційної діяльності Суд може тільки в єдиному випадку – складання за посередництвом судового розпорядника протоколу за ст.185-3 КУпАП і його розгляду. В усіх інших випадках необхідний привід – надіслання суду протоколу про адміністративні правопорушення особою, яка має право складати такий протокол.

Щоб раціонально рухатися далі, слід розставити акценти і в дефініціях. До понять адміністративна юрисдикція та адміністративно-юрисдикційна діяльність не всі науковці підходять із однаковим розумінням. І це природно, оскільки із частин конструктивних, хоч і дещо відмінних, думок складається прийнятний для усіх алгоритм.

Вчені В.С. Бердник та О.І. Миколенко у своїй монографії слушно зауважили про недоцільність ототожнення понять «юрисдикційна діяльність» і «юрисдикція» (відповідно і понять «адміністративно-юрисдикційна діяльність» та «адміністративна юрисдикція»), зазначаючи, що перше свідчить про існування динаміки, а друге – про статистику. Коли мова йде про «юрисдикційну діяльність», то звертається увага, в першу чергу, на особливості «функціонування» чи «роботи» відповідних організацій, установ і органів. Коли ж

⁸ Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року № 2747-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

⁹ Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 03 жовтня 2017 року № 2147-19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2147-19>.

мова йде про «адміністративну юрисдикцію», то звертається увага на обсяг повноважень відповідних організацій та на сферу, на яку розповсюджується дія цих організацій¹⁰.

Натомість А.М. Апаров робить висновок, що адміністративну юрисдикцію можна визначити як процесуальну діяльність компетентних органів влади (суб'єктів адміністративної юрисдикції), що здійснюється в установленому порядку (судовому або позасудовому), з метою розгляду і вирішення адміністративно-правового конфлікту, який може виступати у двох правових формах: адміністративно-правовий спір; адміністративне правопорушення¹¹.

З іншого боку, Ю.М. Козлов в адміністративній юрисдикції вбачав розгляд та вирішення повноважними виконавчими органами (їх посадовими особами) спірних питань застосування матеріально-правових норм, у правовій оцінці поведінки учасників адміністративно-правових спорів, а також застосуванні в необхідних випадках до винуватих, у разі негативної оцінки їх поведінки, передбачених діючим законодавством засобів державного (юридичного) примусу. Водночас він констатував, що адміністративна юрисдикція фактично включає у свій зміст процесуальну діяльність із вирішення адміністративно-правових спорів і застосування адміністративно-примусових заходів, які не мають характеру адміністративних стягнень¹². Тож доцільно розглянути, в чому проявляється адміністративно-юрисдикційна діяльність суду під час розгляду адміністративних справ.

По-перше, суд приймає до розгляду адміністративний спір, який, очевидно, виник між сторонами раніше і трансформувався у позов. Далі за виписаною процедурою викликає на судове засідання сторони, третіх осіб, свідків, вчиняє інші дії, передбачені для підготовки справи до судового розгляду. У визначений час проводить судові засідання, на якому заслуховує сторони, досліджує докази, за необхідності вживає заходів до забезпечення позову та доказів (якщо цього не було зроблено раніше) та видаляється до нарадчої кімнати для прийняття постанови. На цій стадії від суду вимагається вирішення низки питань: чи мали місце обставини, якими обґрунтовувалися вимоги та заперечення, чи є інші фактичні дані, які мають значення для вирішення справи, чи є докази на підтвердження цього, яку правову норму належить застосувати до праввідносин і т. п. Насамкінець, суд приймає постанову, яка б гарантувала дотримання і захист прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин. У випадку набрання такою постановою законної сили, вона стає обов'язковою для осіб, які беруть участь у справі, їх правонаступників, усіх органів, підприємств, установ та організацій, посадових чи службових осіб, інших фізичних осіб і підлягає виконанню на всій території України.

Такий стислий варіант перетворення спору на рішення, що його розв'язує, звичайно, не вмістив усієї повноти діяльності адміністративних судів щодо розгляду і вирішення адміністративних справ. Однак він дозволяє нам виділити ряд, принаймні, основних ознак адміністративної юрисдикції та адміністративно-юрисдикційної діяльності суду.

Ознаками адміністративної юрисдикції можна назвати законодавчо закріплені: повноваження приймати, розглядати та вирішувати конкретно визначені спори у публічно-правовій площині; повноваження вживати заходів забезпечення доказів та забезпечення позову; повноваження надавати правову оцінку обставинам справи; обов'язковість виконання судової постанови на всій території України; можливість судового контролю за виконанням власного рішення та застосування санкцій за його невиконання.

Ознаками адміністративно-юрисдикційної діяльності можна назвати: передачу на вирішення адміністративного суду публічно-правового спору; прийняття його судом; забезпечення особам, які беруть участь у справі та іншим особам дотримання принципів адміністративного судочинства; юридичну оцінку судом здобутих по справі доказів; з'ясування правової норми, яку належить застосувати до спірних праввідносин; прийняття постанови, що обов'язкова для всіх і підлягає виконанню на всій території України; здійснення судового контролю за виконанням судових рішень в адміністративних справах та застосування санкцій за його невиконання.

Беручи до уваги наведені ознаки та зважаючи на завдання адміністративного судочинства, можна дійти висновку про предмет адміністративно-юрисдикційної діяльності.

¹⁰ Бердник В.С., Миколенко О.І. Адміністративно-правове регулювання юрисдикційної діяльності адміністративних комісій в Україні: [монографія] / Бердник В.С., Миколенко О.І. – Одеса: Фенікс, 2013. – С. 14.

¹¹ Апаров А.М. «Поняття і особливості адміністративної юрисдикції» / А.М. Апаров // Міжнародний науковий журнал «Верховенство права» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sd-vp.info/2016/ponyattya-i-osoblivosti-administrativnoyi-yurisdiktsiyi/>.

¹² Козлов Ю.М. Административное право: Учебник. – М.: Юрист, 1999. – С. 95–96.

Отже, в адміністративному судочинстві предметом адміністративно-юрисдикційної діяльності суду є законодавчо встановлені повноваження адміністративного суду щодо забезпечення завдань адміністративного судочинства, визначених ч. 1 ст. 2 КАС України.

Зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності, в такому випадку, складає сукупність владних дій суду, регламентованих Законом, спрямованих на досягнення завдань адміністративного судочинства.

По-друге, проаналізуємо, як виглядає і в чому проявляється адміністративно-юрисдикційна діяльність суду під час розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Суддя, отримавши надісланий протокол, займається підготовкою до розгляду справи про адміністративне правопорушення і вирішує ряд зазначених у ст. 278 КУпАП питань. Розпочинає розгляд справи з представлення себе і займаної посади; оголошує, яка справа розглядається та хто притягується до адміністративної відповідальності; роз'яснює особам, які беруть участь у розгляді справи, їх права й обов'язки; оголошує протокол про адміністративне правопорушення; заслуховує осіб, які беруть участь у розгляді справи, досліджує докази і вирішує клопотання. Під час розгляду справи також зобов'язаний з'ясувати ряд обставин, що мають значення для правильного вирішення справи, після цього – прийняти та оголосити один із трьох видів постанов, зазначених у ст. 284 КУпАП. Постанова суду (судді) про накладення адміністративного стягнення повинна містити положення про стягнення з особи, щодо якої її винесено, судового збору.

Із наведеного можна виділити такі законодавчо закріплені ознаки адміністративної юрисдикції, як: повноваження приймати та розглядати протокол про адміністративне правопорушення; виключне повноваження суду вживати заходів забезпечення провадження; повноваження надавати правову оцінку обставинам справи і наявності складу адміністративного правопорушення в тому числі; обов'язковість виконання судової постанови; можливість судового контролю за виконанням власної постанови та застосування санкцій за ухилення від її невиконання.

До ознак адміністративно-юрисдикційної діяльності тут належать: передача для вирішення судом протоколу у справі про адміністративне правопорушення; вирішення питання щодо його прийняття; забезпечення законності; з'ясування та юридична оцінка доказів; з'ясування наявності вини особи, і у разі наявності такої – обставин, що впливають на відповідальність; прийняття обов'язкової для виконання постанови; здійснення судового контролю за виконанням постанови у справі про адміністративне правопорушення та застосування санкцій за його невиконання.

Беручи до уваги наведені ознаки та зважаючи на мету адміністративного стягнення, що їх визначено КУпАП, якою є виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами, можна дійти висновку, що предметом адміністративно-юрисдикційної діяльності суду в адміністративному судочинстві є законодавчо встановлені повноваження суду (судді) щодо забезпечення мети адміністративного стягнення, визначеного КУпАП. Зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності в цьому випадку складають сукупність владних дій суду (судді), регламентованих Законом, спрямованих на досягнення мети адміністративного стягнення.

Ю.М. Козлов вказував, що адміністративна юрисдикція в своєму загальному виразі здійснюється в судовому порядку, а її практичним виявом є юрисдикційне провадження¹³. У підсумку, можна повторити, повністю поділяючи позицію А.П. Шергіна, що правосуддя, безумовно, є найбільш досконалим способом юрисдикційного захисту інтересів держави і особи, але аж ніяк не єдиним¹⁴.

Висновки. Адміністративна юрисдикція судового органу визначається узагальненим його статусом та конкретними повноваженнями, закріпленими, в першу чергу, Конституцією України із подальшою конкретизацією у відповідному базовому Законі.

Адміністративно-юрисдикційна діяльність судового органу є похідним від статусу явищем, яке розкриває суть його функціонування за напрямками впливу на об'єкти розповсюдження компетенції для виконання завдань адміністративного судочинства та мети адміністративного стягнення.

¹³ Козлов Ю.М. Административное право : [учебник] / Ю.М. Козлов. – М. : Юристъ, 1999. – С. 95.

¹⁴ Шергін А.П. Адміністративна юрисдикція. – М. : Юрид. літ., 1979. – С. 10.

Разом із тим, дослідження даної теми показало необхідність законодавчої уніфікації термінів, назв і понять, тому що вони визначають базу для наукового осмислення. Доволі вільне ставлення до термінології в законодавстві або, взагалі, відсутність визначення базових понять породжує суттєві незручності для дослідження цих матерій у науковій площині.

Анотація

Відображено особливості функціонування адміністративно-юрисдикційної діяльності органів судової влади. Запропоновано підхід до розмежування понять адміністративної юрисдикції та адміністративно-юрисдикційної діяльності суду. Визначено роль нормативної бази та акцентовано на її визначальному впливі у формуванні предмета адміністративно-юрисдикційної діяльності органів судової влади. Проаналізовано винятковість адміністративно-юрисдикційної діяльності органів судової влади в контексті їх правової природи.

Summary

This article reflects the functioning of the administrative and jurisdictional activity of the system of courts. It suggests an approach to the differentiation of concepts of administrative jurisdiction and of the administrative and jurisdictional activity of the court. The article defines the role of the normative base and accentuates its crucial influence on the formation of the subject of the administrative and jurisdictional activity of the system of courts. It analyses the particularity of the administrative and jurisdictional activity of the system of courts in the context of its legal nature.

Використана література:

1. Апаров А.М. «Поняття і особливості адміністративної юрисдикції» // Міжнародний науковий журнал «Верховенство права» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sd-vp.info/2016/ponyattya-i-osoblivosti-administrativnoyi-yurisdiksiyi/>.
2. Бердник В.С., Миколенко О.І. Адміністративно-правове регулювання юрисдикційної діяльності адміністративних комісій в Україні: монографія / В.С. Бердник, О.І. Миколенко. – Одеса : Фенікс, 2013. – 248 с.
3. Друге засідання з підготовки Адміністративного кодексу Республіки Молдова в Бонні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.irz.de/index.php/ru/moldau-ru/87-moldau-aktuelles/1364-zweite-klausurtagung-zum-moldauischen-verwaltungskodex-in-bonn-ru>.
4. Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 03 жовтня 2017 року №2147-19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2147-19>.
5. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року № 2747-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
7. Козлов Ю.М. Административное право : [учебник] / Ю.М. Козлов. – М. : Юристъ, 1999. – 320 с.
8. Конституція України від 28 червня 1996 року №254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 143.
9. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 року № 1402-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
10. Шергін А.П. Адміністративна юрисдикція. – М. : Юрид. літ., 1979. – 144 с.
11. Юридична енциклопедія: В 6 т. / за ред. Ю.С. Шемшученко та ін. – К. : «Укр.енцикл. ім. М.П. Бажана», 2003. – Т. 5. – С. 699.

Lev Medvedyk,

Judge of Drohobych city and
Region court of Lviv region